Ч. 113 Середа 21 мая (2 червня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи парляментарні.

Нині відбуває ся засіданє Палати послів і мабуть чи не станесь рішаючим для дальшої сесиї парляментарної, бо відзивають ся вже голоси, що коли Німці схотять і дальше так поступати як доси і держати ся політики обструкцийної, то не буде иншої ради, як лиш відрочити на довший час засіданя парляменту. Нинїшне засіданє буде мабуть також рішати, чи буде ухвалена адреса більшости після до теперішного проекту. В кругах парляментарних говорять, що Рада державна на разї не буде відрочена, лиш буде ще зроблена проба з переведенєм дебати адресової.

Президент Палати послів Катрайн все ще нездужає. Пос. Двожак, лїкар, котрий в першій зараз хвили, коли президент занедужав, поспішив ему на поміч і навідує ся що дня до него, каже, що у недужого проявило ся лиш сильне потрясенє нервів, а недуга вимагає як найбільшого спокою. Пос Двожак дораджує, щоби президент конче виїхав з Відня.

З Відня доносять, що президент Катрайн звернув внесений на его руки протест лїберальних Нїмців против проводу в нарадах Палати, який надають віце-президенти Абрагамович і Крамарж — заявляючи, що єсть недужим і справами президиї не може займати ся. Лїберали мусїли отже внести свій протест безпосередно до президиї.

Є. Вел. Цїсар вернувши з Будапешту приймав на авдиенциї п. президента мінїстрів ґр. Баденїґо, котрий зложив Монарсї основне справозданє о ситуациї парляментарній. Son- u. Montags-Ztg. доносить, що ґр. Баденї просив Монарха о призволенє відрочення Ради державної вже в день 5 червня. В часї ферий парляментарних був би скликаний ческий сойм в цїли навязаня нових переговорів угодових межи Нїмцями а Чехами.

Парляментарна комисия більшости радила над тим, в який би спосіб перевести ухваленє адреси в Палатї, але до вчера не порішила нїчого. Що ухвалила вчера, поки що ще не знати.

На послїднім засїданю Палати послів відчитано 21 пильних внесень, 21 внесень звичайних і поставлено 49 інтерпеляций. Межи внесенями знаходять ся внесенє пос. Яворского і тов., жадаюче вибору з цїлої Палати комисиї з 36 членів, котрій поручено, щоби розслїдила реґулямін Палати і в можливо найкоротшім часї предложила Палатї справозданє разом з евентуальними внесенями, маючими на цїли зміну або доповненє реґуляміну. Інтерпеляциї або внесеня поставили дальше посли: о. Шпондер, Данеляк, Дашиньский, др. Вінковский, Кремпа, Гнївош, Цена, др. Левицкий і Шаєр.

Віденьскі ґазети доносять, що справу поєдинків з пос. Песлером залагоджено в мировій дорозї. Пос. Песлер має нинї в повній Палатї зложити заяву, котра дасть сатисфакцию за зневажене членів правиці.

Три рускі посли, о. Танячкевич, др. Окуневский і др. Яросевич постановили при дебатї адресовій порушити справу подїлу Галичини на двї части, руску і польску. Хто знає, які суть теперішні відносини парляментарні і взагалї відносини в цїлій половині нашої держави, а відтак і саму політичну силу Русинів в Галичинї, той певно зрозуміє, що того рода внесенє не може і не буде мати на то вже нїякого практичного успіху але навіть і теоретичного значїня. Справа ся може хиба дати бесїдникам в парляментї материял до довгих бесїд, а людем в краю, котрі не то не розуміють ся на політицї, але навіть і не роздумують глубше над справами політичними і не застановляють ся над поступованєм послів, піддати гадку, що то Бог знає як великий, як важний крок, який тї посли думають зробити, а що з тих послів такі ґеніяльні політики, яких що галицка Русь доси не мала і не видала. Хто хоче якогось порівнаня, нехай лиш погадає собі на Чехи. І в сїм краю жиють дві народности побіч себе і там також піднешено гадку подїлу краю на дві части, нїмецку і ческу, ба навіть вже й були пороблені пляни розмежения, а на чім закінчило ся? На тім, що лишило ся і доси при тім, що було, а справа ческа не зійшла з порядку дневного і не так борзо зійде, бо хоч би она рішила ся в користь Чехів, то підоймуть єї знову Нїмцї як то вже й зробили, хоч Чехи доси ще для своїх плянів крім більшої як давнїйше надії не узискали нїчого. Хто лиш трохи схоче подумати глубше над справою, яку задумують порушити згадані три руски посли, зрозуміє легко, яку она має вартість. — Біда коли не хочемо учити ся нїчого нї з історії нї з приміру других народів, коли у нас так мало людий, котрі би уміли думати, могли видїти ясно цїль перед очима і уложити собі ясний плян роботи, котра має довести до тої цїли. Вхопити ся чиєсь гадки, видвигнути єї без всякої звязи з даними фактами і обставинами, без всяких преміс і без всяких средств до переведеня — то характеристики инших політиків, котрі ще й мають претенсию, щоби їх уважати за великих людий.

---

28)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

— Що тобі стало ся? — спитав сьміючись старий професор. — Чи ти заговорив ся, чи заслухав ся, чи задививсь, що не бачиш старих приятелїв, хоч они таки коло тебе стоять і кашлають, аби звернути на себе увагу.

— Всьо разом, дорогий пане Анзельме — відповів Мариян усьміхаючись і подаючи ему руку.

— Що уміш заговорити ся, то знаю, а що мав на що задивити ся, то також бачу — сказав пан Анзельм поглядаючи на Уршулю що убрала капелюх і завязувала стяжку під бородою.

— Пересьвідчите ся також, мій дорогий Учителю — говорив Мариян — що я міг і заслухати ся, бо позволите, що я вас запізнаю з собою. Панно Уршуле! — додав обертаючись до панни — то іменно пан Анзельм Ленчицкий, о котрім ви вже тілько чули від мене і котрому я винен всьо, що знаю і умію.

— Не правда, друже! — відповів старий. — Я тобі лише показував, куди іти. А що ти зайшов там і ще зайдеш, де я не ходив дістати ся, то ти не менї то завдячуй, а собі і тому, що в твоїй голові і серци. Але я не дав тобі докінчити, прости.

— То панна Уршуля Нарбутівна, знов моя учениця — сказав Мариян — о котрій міг би я то само сказати, що ви сказали о менї.

— Не вірте тому — відозвала ся Уршуля.

— Пан Мариян знов минув ся з правдою.

— Як бачу, то тут не буде кінця тим похвалам — сказав старий сьміючись — даймож їм спокій. Як лїпше спізнаємо ся, то може їх місце заступить прихильність і приязнь, що не полохає ся правди.

— Буду дуже рада з того — сказала Уршуля — бо пан Мариян зачинає мене вже псувати і частїйше хвалить мої роботи як ганить. Я добре знаю з его оповіданя, як ви поводились з ним і з иншими учениками. Прийдїть коли оглянути мої смарованя і будьте зі мною так само отверті і щирі, а хто знає, може вас так полюблю як пан Мариян вас любить.

Старий мило вражений тими словами і щирим єї голосом, подав їй свою руку і сердечно єї стиснув.

Але нема нїчого небезпечнїйшого для щастя і спокою чоловіка, як хвилї великої радости. Як грач, що виграв велику ставку, чує що треба вже перестати на тім, що дало ему щастє, мимохіть засмучує ся своєю виграною і вступає в тяжку борбу з пристрастию, що тягне его до дальшої гри; так кождий, коли ему всьміхне ся надто велике щастє, задрожить в глубинї серця і замість надмірної утїхи, споглядає тревожно в будучність і слухає голосу що шепче ему і тут конець твому спокоєви.

Подібно було й з Мариянoм, коли він вертав тепер на Новоміску улицю і віг попід руку Уршулю, котра не догадуючись навіть, чим була для нею, тулила ся до его боку як приятелька і весело говорила о стрічи і пізнанкі пана Анзельма та о тім, як она тішить ся, що їх малий кружок побільшить ся о одного веселого чоловіка.

Мариян відповідав їй з задумою, бо то, що говорила о вітци, пригадало ему мимохіть сина і неминучу конечність запізнаня і Гнатка з тими, в котрих домі буде отець частїйшим гостем. Вже від давна робив собі докори за нещирість супротив приятеля, що доси не завів єго до доми старушки, що немов відсував его від товариства, в котрім ему було так добре, як би бояв ся запізнати его близше з Уршулею не довіряючи і его приязни і тому привязаню, яке здавалось оказувала ему. Нераз коли сидїли разом, Мариян при роботї, а Гнатко з люлькою в зубах при нїм, коли робота втомила его, або стало вже темнїти і коли ждав лише хвилї аж приятель возьме капелюх і піде, щоби побігти там, де его тягнуло серце, мав вже на язици: — Гнатку, ходи зі мною до неї, запізнаю вас близше! — Але все якийсь голос шептав ему: Не роби того, ведеш вовка між вівцї. Отже хоч в души встидав ся тої гадки, не міг єї нїколи побороти.

Тимчасом Гнатко знав добре, що діє ся

Новинки.

Львів дня 1-го червня 1897.

— **Є. Е. п Маршалок краєвий** гр. Стан. Бадені повернув вчера з Радехова до Львова.

— **Руско-народні товариства в Коломиї** устроюють дня 8-го н. ст. червня концерт в честь XXXVI-тих роковин смерти нашого незабутного ґенія Тараса Шевченка в сали товариства „Сокіл“. Докладнійшу проґраму подамо пізнійше. — *Комітет.*

— **О. Севастиян Кнайп** помер по довшій тяжкій слабости дня 23 с. м. у Верісгофен в Баварії. О. Севастиян уродив ся в 1831. Зразу занимав ся ткацтвом, відтак посьвятив ся теольоґії і в р. 1852 отримав сьвячене. На пароха до Верісгофен прийшов в р. 1881 і незадовго підніс сю місцевість до сьвітової слави. Він заложив там заклад водолїчничий і свою методию з'єднав собі признане в цїлім сьвітї. Єго підручник до лїченя природними способами розходив ся сотками тисячів на всїх цивілізованих мовах. Недужі з цїлого сьвіта приїздили до Верісгофен, а лїкарі їздили на практику до о. Кнайпа, та закладали відтак на его взір лїчницї. Метода Кнайпа полягає на тім, щоби гартувати тїло, котре невідповідним житем і убранєм занадто виделікатнїло. Природні лїки Кнайпа: проста і стравна пожива, ходжене босо по росї і на сьвіжім воздусї, а до того розумно ужиті купелї і зливаня водою доказували чудес у хорих. О. Кнайп умів дуже добре розслїдити хоробу, умів додати хорому надії і віри у виздоровлене і піднести у него віру у свої власні сили — а звістна річ, се вже половина здоровля для слабого. — Куратория лїчничого закладу в Верісгофен оповіщає, що мимо смерти основателя, лїчниця буде дальше істнувати.

— **Нещастє на зелїзници.** Дня 23-го мая в ночи виїхав з двірця віденьскої зелїзницї у Варшаві особовий поїзд. В тій хвили улицею Товаровою їхав омнїбус, поводжений Айзиком Курцом. Падав тодї зливний дощ, отже стражники на переїздї схоронили ся до будки. Найшовши дорогу на переїздї вільною, в'їхав омнїбус на поміст і в тій хвили дорожники замкнули рогачку з противної сторони, так, що омнїбус найшов ся неначе в самоловцї Серед темноти не міг спостеречи перешкоди машинїст поїзду і в'їхав з цїлим розгоном на віз. Наступив удар; льокомотива зломивши дишель, відкинула конї в один бік, а омнїбус в другий. Серед відломків погибло кільканайцять людий, прочі ранені.

- **Розбій.** З Лютовиск доносять, що дня 26-го мая напав незвістний жид жидівку Сару Бартель, що ішла на термін до тамошного суду, в лїсї, і ударивши єї кілька разів в голову, затках їй рот болотом. Коли Сара не могла вже говорити, забрав він у неї 40 зр. готівкою і коралї, а сам утїк. Жандарм з райґаровицкого району, Низинкевич, викрив виновника в особі Іцка Тішлера і арештував его. При переведеній ревізиї найдено в его домі правдивий маґазин всякого рода предметів, що походили з крадежий.

— **Фанатизм.** Недавно доносили ми, що в Росиї коло Одеси найдено в однїй пивници 8 а в другій 7 трупів. Се були раскольники (релїґійна секта), що з обави перед кінцем сьвіта, котрий заповів якийсь тамошний новочасний пророк, дали себе добровільно замурувати, щоби згинути голодовою смертию. Тепер знов доносять з міста Тирасполя про страшне злочиньство, якого допустив ся раскольник Федір Ковалев. Від якогось часу зникали в Тирасполю хлопцї в віцї від сім до вісім лїт. Тих хлопців викрадав Ковалев і закопував живцем за містом. До тепер віднайшла поліция дванайцять трупів. Ковалев признає ся до вини з цїлим спокоєм душі і каже, що він закопував живцем дїти, бо так учить его віра. Оповідав, що звичайно закопував по кілька дїтий нараз о півночи і відтак молив ся за них до самого ранку, доки не замовкли тихі стони дїтий під землею. Людність Тирасполя і околицї страшно зворушена тим випадком, бо ще кілька дїтий бракує а Ковалев не хоче нїчого більше казати, чи він їх також може де закопав.

— **Убийства жінок**, сповнювані від довшого часу в Новім Йорку, викликали чималу панїку. Нападано на жінки, вистроєні в дорогі каменї, отже нема сумніву, що се робота робівників. Мимо то довго не могли їх імити. Злочинцї переслїдували свої жертви аж до помешкань, де їх душили посредством короткого шнурка. Доцерва 14-го мая один з прохожих почув крик на однім з горішних поверхів чиншової каменицї і задержав ся. Нагло отворив хтось вікно і почав кликати на улицю: „Ратуйте! розбишаки!“ і в ту хвилю вибігло з брами двох людий та пігнали в противну сторону. Одного з них придержав зараз таки полїцай, а другого також гнет унято. Коли дістали ся до комнати жінки, що кликала о поміч, найдено велику фляшку хльороформу коло ліжка, а на земли лежав звістний короткий шнурок, завязаний в заміґний вузол. Нападена людина була виїмково кріпка жінка, отже оборонила ся від убийників, що належать мабуть до численнїйшої, розгалуженої банди розбишаків.

— **Дотепний кінь.** В місячнику товариства охорони зьвірят подибуємо таке оповідане: Перед коршмою стояли довгим рядом вози; візники забавляли ся в коршмі. Помучені конї поспускали голови, роздумуючи певне о своїй бідї, а може й о своїм голодї. Вкінци одному навкучило ся бездїльно стояти, тим більше, що й жолудок допоминав ся о свої права. Підніс голову і побачив, що з заду передного воза висить кошик з вівсом. Однако дармо силував ся, не міг писком досягнути коша. Знетерпеливлений підніс передну ногу, аби его присунути, але кошик був за далеко, ледве міг его з боку ударити; в той спосіб розгойдав его, ударив другий раз і ще більше его розгойдав і так робив доти, доки аж кіш не наблизив ся на стілько до него, що він всиів вхопити повний писок вівса. Научений досьвідом ів так овес, аж доки візник передного воза не побачив того і не перервав єму дотепно добутої їди.

— **Померли:** у Львові Володислав Сьвєхло, учитель при мужескій семинариї, в 50-тім роцї житя; Леонтин Голиньский, совітник висшого суду краєвого, заступник сеніора Ставропиґійского інститута, в суботу, дня 29-го мая, в 64-ім роцї житя; в Росохачи, коломийского повіта, Омелян Федусевич, народний учитель, дня 25-го мая, в 32-ім роцї житя; Йосифа Сапрунова, жена пароха о. Теодора Сапруна, в Пісках, дня 27-го мая, в 42-ім роцї житя; у Львові Йосиф Пйонтковский, бувший президент краєвого суду, в суботу вечером, в 79-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, ґиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Ще кілька слів про живоплоти (яко відповідь для В. Хм. з Пох. в Богородчанщинї). Хосен з живоплотів: Всяка инша огорожа, простий пліт з остріщком, воринє (тин), паркан, частокіл, штахети, мур коштують богато, з виімкою муру потребуючого частої направи і нового видатку та задля того недають ся всюди завести. Деревляна огорожа, особливо плоти, звичайні і з острішками, крім того, що легко псує ся, стає ся ще в селї в часї огню дуже небезпечною, бо переносить огонь від одної загороди до другої. Живопліт вимагає лиш одноразового і то не великого видатку, а опісля лиш догляду, відновляє ся сам з себе, держить ся кількадесять лїт і не лиш забезпечує поля, городи і сїножата від всїлякої худобини, але ще й дає иншу користь, а навіть і побічний дохід. В живоплотах гнїздять ся всїлякі пожиточні птички, котрі вигублюють усїльницї і шкідливі комахи; заяцї в садах не роблять шкоди, бо знаходять поживу в живоплотах; наконець дають живоплоти не лиш топливо, але й матерiял придатний до ужитку в господарстві або на деякі вироби промислові як н. пр. палицї і вироби токарскі. Живоплотом може поменший господар далеко лекше і дешевше обвести весь свій ґрунт і не лиш забезпечити ся від шкоди, але й надати свому господарству красний вигляд і тим піднести его вартість. В Анґлії н. пр. де живоплотів уживають загально, пла-

---

в серци приятеля. Однако удавав, що не замічає сего, що уважає его зносини з Уршулею лише за виплив приязни для старого Нарбута, за ту природну прихильність, яку має кождий учитель для спосібного ученика. Сам не зраджував найменшої охоти і цїкавости близше познакомити ся з тою, з котрою случайна стріча в далекій коршмі була добре записана в его тямцї і книжцї. Єї поява відновила тепер ту принаду, що потягала его колись до неї тим більше, що не забула і она тої стрічи і за оборону від напасти так сердечно єму подякувала. Всьо то снувало ся по его голові в день, снилось в ночи. Але в благороднім серци честного хлопця була також сьвята постанова не ставати до такої нерівної борби з приятелем дитиньства, бо хоч відчував моральну висшість Марияна, то знав також добре, що своєю вні́шностию перевисшував не лише его, але й инших, що артистка і женщина не могла би не звернути уваги на его залицянє і коли би побачила ту любов, якої початки він в своїм серци почував, то може відповіла би таким самим чувством. Але мимо того придавлював в собі ту гадку і гасив огонь як міг. Лише тілько собі позволив, що дізнавши ся до котрої церкви приходить панї Больковска на ранну службу Божу, приходив і він там та укритий за стовпом приглядав ся молячій ся дївчинї, а вечером переходив попри їх дім і заглядав у вікно, при котрім Уршуля нераз стояла. Однако о тих его ранних і вечірних прогульках нїхто не знав а сила его волї була така велика, що при Мариянї і вітци оказував давнїйшу веселість, байдужність і не тратив того щасливого дотепного настрою, що его робив таким милим товаришеви. Лише трохи поблїд і змарнїв, але вину того звалював на працю, бо й справдї тепер більше займав ся нею, глядаючи в нїй відради і покріпленя.

Другий суперник Марияна, Каспер, менше благородний від честного Гнатка, не чув нїяких докорів, коли-б єму удало ся зробити братови прикрість і тому був менше осторожний в своїм поступованю.

По тій нещастній напасти на рипку Старого міста, ученик пана Ксавера і вихованок пана Лямбіно, вів давнїйше житє, т. є. дальше способив ся до уряду. Утеча Кльотильди не не зробила на нїм нїякого враженя, цїлком не перервала его давнїйших зносин. Аж кілька тижднїв по тій пригодї, его любка найшла богатїйшого почитателя, що не мав скупого вітця і матери, що сама видавала всї гроші, які їй чоловік присилав. Той суперник був сам і міг без нїякої контролї зруйнувати ся до крихти, між тим як Каспер був вже задовжений по уха. Не дивниця отже, що любка вибрала тамтого, а Каспрови заперла двері перед носом. Тодї пригадав собі Каспер знов на Уршулю, тим більше, що звістна нічна стріча кидала на неї підозрінє, що она не на конче добрій дорозї.

Зачав від того, що довідав ся, де мешкає, як часто буває у Марияна, з ким мешкає. Одного разу рано зайшов до дому, в котрім мешкав Мариян, виглядів сторожа і віткнувши єму в руку рубля став его розпитувати о всїлякі річи. Довідав ся від него, що до горбатого пана не приходить нїколи нїяка панна нї панї, бо хиба була би слїпа, але за то горбатий пан сам часто бігає на Новоміску улицю під ч. 176 і звідтам приходить часом служниця з карточками. Тодї пішов Каспер на Новоміску улицю, найшов легко згаданий дім, а що на долинї був склепик, в котрім панї Міндецка, досить товста женщина і вічно зіпріта, продавала шкіру, зайшов там, купив кілька підошов і вдав ся з купчихою в розмову. Від неї довідає ся, що на другім поверсї мешкає вже від пів року стара контрольорова, що називає ся Больковска, женщина честна і побожна, а розумнїйша від всїх докторів, бо вилїчила єї на пропасницю, що мимо дорогих рецепт шість разів вертала; дальше довідав ся, що при нїй єсть внучка панна Уршуля, прекрасна як який образок, тиха і смирна як сьвята, а до того така господиня, що зі сьвічкою шукати другої такої панни.

— А однако — сказав Каспер усьміхаючись — заходить там що день якийсь горбатий.

— Ей, прошу вас — відповіла панї Міндецка обтираючи піт з лиця червоною хусткою — то правда, що я его тут часто бачу і майже що день, але то якийсь єї свояк а до того учить єї малювати. А хочби й не був свояком, то хто міг би погадати що злого о та-

тять дорожше за аренду такого ґрунту, котрий єсть обведений живоплотом. — Материял на живоплоти: Єсть дуже богато таких ростин, з котрих можна робити живоплоти, бо аж 84 родів дерев і корчів, а наважнїйші з них слїдуючі: Акация (росте дуже скоро і на найгіршім ґрунтї, дає богато гіля на топливо а пчолам богато поживи); — глїг (на живопліт при садах непридатний, бо в нїм множать ся комахи, шкідливі деревам овочевим, але за то добрий в поли. Цвите біло рожево; дерево єго дуже міцне і тверде, придатне на держаки і бильнї до ціпів, також на палиці і вироби токарскі; — тернина (на живоплоти в поли, — при садах не добра — дає добре дерево на вироби токарскі, палиці і т. п., цвіт дає богато поживи пчолам, тернянки до домашного ужитку; росте на ялових і каменистих ґрунтах); — грабина, вільшина і бучина (добрі на живоплоти підтинані і дикі, на пасовисках і сїножатах, дають худобинї затїнок і охорону від мух, а господареви материял на топливо); — верба срібна (на плетений живопліт при сїножатах і полях); — ялиця (дуже красний живопліт при домах, садах і городах; живопліт стрижений. Крім того: свербпуз або дика рожа; кислич або берберис (при полях не придатний, бо розсїває ржу по збіжу); дереча звичайна (росте у нас дуже часто по селах при городах величезними корчами, дає дробови добрий захист). — Звідки брати материял і коли закладати живоплоти: За розсадниками глогу і тернини треба шукати по лїсах, а коли їх нема подостатком, то треба або самому собі плекати із зерна, або спроваджувати від городників. Насїня з акациї можна узбирати собі де в якім дворі на селї або и в містї, де часто при улицях садять акациї. Ялицї треба купити де від якого лїсничого. — Коли і як закладати живоплоти: Найлїпше закладати живоплоти в осени, коли вже листє з дерев опаде, а нї, то можна і вчасно з весни. Розсадники на живоплоти треба садити на 15 центиметрів далеко один від другого, більше менше 3 розсадники на 1 метер; на 100 метрів живоплота треба тогди більше менше 300 центиметрів глубокий і 30 центиметрий широкий а так довгий кілько має ся розсадників. Верхну землю з рова треба відкладати на бік і нею присипувати корінє, а спідну землю давати на верх. Найлїпші розсадники суть ті, що мають найбільше дріоного коріння. Перед засадженєм треба ще пообтинати всї галузки, а зіставити лиш пеньок. То єсть найперша робота при живоплотї. Хтоби хотїв заводити у себе живоплоти, нехай купить собі книжочку „Просьвіти“ ч. 71 „Про живоплоти і лїси“, цїна 10 кр. А найлїпшу науку о живоплотах подає нїмецка книжочка: Anleitung zur Anlage, Pflege und Benutzung lebendiger Hecken, von dr. Alexander Lengerke. 4. Auflage mit 31 Skizzen.

— Коли, та як пересаджувати тютюн до ґрунту? (II) Тютюн пересаджує ся лиш тогди, коли земля суха і анї під ногами, анї в руках при роботї не заминає ся. Звичайно пересаджує ся тютюн під вечер около 6 години; лиш коли день хмарний, не ма вітру, що нагло сушить землю, можна і цїлий день пересаджувати. Чи цїлий загін під тютюн призначений, має ся засадити одного дня, чи постепенно частями, о тім хочу дещо сказати, щоби собі міг кождий плянтатор після своїх сил робучих поступити. Засадженє цїлого загону одного дня має то за собою доброго, що тютюн разом приймає ся, росте і дозріває; та в такім случаю треба наперед погадати, чи мож' буде, особливо в часї посухи, доставити тілько води, щоби мож' було цїлий загін рано і вечером належито підіпляти? — чи зможе ся по тім разом цїлий загін один, другий і третий раз висапати та підгорнути? — Чи зможе ся на раз цїлий загін зпасинкувати, обломити сподяки, тютюн середний? — Чи зможе ся тілько тютюну посиляти на шнури; а що найважнїйша річ: чи має ся де вчасї бурі та слоти тілько тютюну схоронити? — Обсаджуванє частями має то за собою доброго, що робота не приходить разом і можна тютюн належито обійти; але знов і то зле, що коли розсада пізна, пропаде пересаджуванє в горячий час, тютюн треба довше підливати, він не приймає ся, треба богато насаджувати, а коли осїнь буде студена, не все належито дозріє. З того виходить: кождий плянтатор після своїх сил робучих мусить собі сю роботу так розділити, щоби міг тютюн належито обійти і собі в господарці рільній, особливо в жнивах, не зробив великої перепони. Правилом загальним для всіх (ту розумію тих, що садять по 720 м. т. є. 200 □ сяжнів) може бути: 1) Хто має ранну (вчасну) розсаду, може собі розділити сю роботу на чотири рази, а то: в відступах одного тиждня. Тогди ся робота протягне ся 28 днів. — 2) Коли з яких будь причин, розсада вийде пізнїйша, мусить ся цїлу роботу при садженю покінчити за три рази у відступах 5-дневних, і протягне ся 15 днів.

Тепер вже кождий зрозуміє, як користно закладати шкілки і мати вчаснїйшу розсаду. Тогди не потребуємо спішити ся з пересаджуванєм і цїлу роботу можемо розділити на кілька разів, бо тютюн зі шкілки єсть тровкійший і скорше видержить спеку, як тютюн з розсадника і дуже часто по одноразовім підіпляню приймає ся. Хто не має шкілки і мусить садити розсаду з розсадника, най собі затямить: Садити лиш здорову, просто стоячу і зі здоровими корінцями розсаду. Нераз лучає ся, що хтось навидирає розсади з розсадника та хоч би як хотїв саму, більшу, здоровшу вибрати, то все-таки буде чимало дрібненької, кривої та з ушкодженими корінцями. Коли вийде на плянтацию садити, то хоч і спостереже се, жаль єму відкинути слабші розсади, бо або боїть ся, що єму забракне розсади, або має надію, що і она прийме ся, або — що найчастїйше лучає ся — садить хтось чужий, що єму байдуже, чи розсада прийме ся чи нї. Взагалї всяких помагачів (толок) при роботї коло тютюну треба ся вистерігати ся, а самому старанно робити всю роботу. Коли би кому невистало своєї розсади, лїпше вже докупити у тих, що їм ся полишила, як садити слабу. Розсада тютюнова, коли кому лишає ся, і так немає найменшої вартости, бо тютюну без попередного позволеня нїкому садити не вільно. Вибирати з розсадника розсади треба лиш тілько, кілько одного дня засадити можна. Переховувати нинї вибрану розсаду до завтра не треба, бо така не приймає ся, а хоч деяка і прийме ся не росте належито. Підливати треба осторожно, з боку корча а не згори, щоби розсади не притискати до землї. Підливає ся перший раз зараз по засадженю, а потім ранками та вечерами так довго, доки не прийме ся.

Кожду розсаду, що не приймає ся, треба сейчас вирвати, а на єї місце насадити здорову, а не чекати з сею роботою, аж цїлий ґрунт, призначений на тютюн обсадить ся і тогди зачинати насаджувати.

При віддалї одного корчика розсади від другого 50 цм. і такій самій ширинї рядків а стежок 75 цм., треба на 720 квадр. метрів ґрунту 2448 розсадок; при віддалї розсад і рядків на 40, а стежок на 60 цм., треба 3600; а при віддали 35 цм. рядків і корчів, а 55 цм. стежок 4738 розсадок. Однак сю послїдну міру лиш на дуже плохих ґрунтах примінити можна.

(Ом. Др.).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 1 червня. Є. Вел. Цїсар виїхав вчера до войскового табору під Бруком і верне завтра.

Будапешт 1 червня. Вчера вечером прийшло в театрі підчас представленя, на котрім виступали яко гості артисти віденьского цїсарского театру, до великої демонстрациї, так, що аж полїция мусїла порядок робити і арештувала 20 демонстрантів. Публика стояла по сторонї артистів і помагала полїциї арештувати демонстрантів.

Канеа 1 червня. Турки в Кандиї випалили онодги з міста і забрали повстанцям їх худобу.

Петербург 1 червня. Сподївають ся тут на день 25 червня приїзду президента француской републики Фора.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	10·50	4·40	8·55	6·45	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	10·05	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	10·27	11·27	—
Черновець	6·10	2·40	—	10·30	—	6·45	10·45
Ярослава	—	—	—	4·40	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·25	7·05	—	—
Тернополя	—	—	—	7·47	—	—	—
Гребенова [1])	—	—	—	—	9·20	—	—
Стрия, Сколього і Лавочного	—	—	—	5·20	—	3·05[2]	7·30
Зимної Води [3])	—	—	—	—	3·40	—	—
Брухович [4])	—	—	—	—	2·31	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	3·27	—	—
Янова	—	—	—	9·40	—	8·50[8]	7·48[9]
Янова	—	—	—	—	1·[illegible]4[6]	3·15[7]	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в неділї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	—	8·45	9·10	6·55	9·30	—
Підволочиск	2·30	10·—	—	—	—	3·30	6·—
Підвол. з Підз.	2.15	9·43	—	—	—	3·04	5·35
Черновець	9·50	1·50	—	—	7·30	5·45	9·10
Тернополя	—	—	—	7·52	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·25	5·25	—	—
Ярослава	—	—	—	10·35	—	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·05	1·51[3]	10·20
Брухович	—	—	—	—	—	8·15	—
Брухович	—	—	—	—	—	8·49	—
Янова	—	—	—	7·50	1.15	—	—
Янова	—	—	—	8·—[8]	9·01[4]	—	—

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [3]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [4]) Від 15 червнядо 31 серпня лише в неділї і сьвята.

кий хорошій панні, що до неї ходить такий поганий горбій. Він може собі бути дуже добрий чоловік і розумний, бо то по нїм видко, але Бігми коли би нас було лиш двоє в раю, як був Адам з Евою, то певне не було би лиди на сьвітї. От якби то ви заходили там так часто, то накажу — додала поглядаючи на хорошого хлопця і обтираючи лице, котре знов вкрило ся каплями поту.

Каспер заплатив за підошви, подякував за відомість і гадаючи, що й у п. Больковскої приймуть єго так само вічливо як п. Міндецка, пішов надумати ся, як би взяти ся як найзручнїйше до такого важного дїла. Але коли трохи розібрав ту справу, побачив, що тут не треба нї довгої надуми нї великої зручности. Він, панич, не видів нїякої конечности встидати ся внучки управителя свого вітця, убогої дївчини, що не мала нї титулів, нї сїл і за котрою не ходив прибраний в лїберию і ґальони льокай, що в єго очах підніс би єї до ряду дам. Отже постановив просто зайти до Больковскої, запізнати ся з Уршулею, подобати ся, дурити побожну старушку честною любовію, а коли дївчина, що сидить самітно, порівнає єго з Мариияном, то певне вибере єго. Як єму повело ся вскорі побачимо.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Яськовецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.